

Stížnost není tedy ani v tomto směru odůvodněna a bylo ji proto zamítnouti.

č. 3695.

Státní občanství: Žádala-li strana jednak za uznání čsl. stát. občanství podle § 1 č. 1 úst. zák. č. 236/1920, jednak za udělení tohoto občanství podle § 9 cit. zák., jest řízení podstatně vadné, jestliže úřad žádost tu vyřídil toliko tím, že nevyhověl žádosti za udělení čsl. stát. občanství.

(Nález ze dne 4. června 1924 č. 9918).

V ě c: Alexandr U. v Z. M. proti ministerstvu vnitra o státní občanství.

V ý r o k: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro vady řízení.

D ů v o d y: Podáním z 21. prosince 1921 žádal st-l, bývalý to finanční ředitel na odpočinku, ministra pro Slov. o u z n á n í státního občanství v čsl. republice. Žádost tu, ve které poukázal na nař. č. 601 z r. 1920, odůvodnil tím, že jest narozen v Kisfenö, že byl do roku 1896 příslušným do Pětikostelí, od kteréžto doby že jej uznává obec Zlaté Moravce za svého příslušníka, že jest vdovcem a že jeho děti jsou již zletilé. Zároveň oznámil, že o potřebné doklady psal do Maďarska, sliboval dodatečné předložení jich, žádal však in eventum, aby od toho byl sproštěn.

Provedeným šetřením bylo zjištěno, že st-l v obci Zl. M. práva domovského dosud nenabyl, nýbrž že mu je tato usnesením ze dne 27. dubna 1922 toliko zaručila pro ten případ, že mu čsl. státní občanství bude uděleno.

Min. pro Slov. postoupil tuto žádost min. vnitra, které nař. rozhodnutím vyslovilo, že nevyhovuje žádosti st-lově o udělení státního občanství. — — —

Rozhoduje o stížnosti uvážil nss takto:

Dle doslovu nař. rozhodnutí pojal žal. úřad podání st-lovo z 21. prosince 1921 jako žádost o udělení státního občanství, kterou vyřídil negativně. Stížnost se proti tomu obrací, dovozujíc, že se st-l státním občanem čsl. státu stal ex lege a to jednak dle § 1 č. 1 úst. zák. č. 236, jednak dle čl. 3 smlouvy, uzavřené mezi státem čsl. a spojenými mocnostmi dne 10. září 1919 (č. Sb. 518 z r. 1921) a vytýká, že žal. úřad, ač se st-l domáhal uznání státního občanství, jeho nárok s hlediska norem právě uvedených neposoudil. V dalším poukazuje stížnost na to, že st-l má nárok na propůjčení státního občanství již dle § 9 cit. zák. a konečně i z titulu řádně provedené opce.

Vytýká-li stížnost, že žal. úřad nepřihlížel k ustanovení smlouvy, uzavřené mezi státem čsl. a spojenými mocnostmi dne 10. září 1919 v St. Germain-en-Laye, sluší odkázati dle § 44 jedn. řádu na nál. tohoto soudu Boh. 1883 adm., v němž vysloven a podrobně odůvodněn právní názor, že smlouvy mezinárodní zakládají práva a závazky toliko mezi stranami je uzavřevšími, t. j. mezi smluvními státy, a že jednotlivci nemohou přímo z těchto smluv odvozovati pro sebe žádných právních nároků. Jestliže tudíž žal. úřad nepřihlížel k ustanovení smlouvy, na niž se st-l odvolává, nelze v tom spatřovati ani porušení zákona, ani vadnost řízení správního.

Jinak stížnost zastává patrně stanovisko, že podání st-lovo z 21. prosince 1921 sluší považovati předem jako žádost o uznání státního občanství čsl. dle § 1 č. 1 zák. č. 236, dále dle § 9 a konečně dle § 4 cit. zákona.

Nutno tudíž zkoumati předem obsah a povahu dotčeného podání. V žádosti té uvedl st-l, že se domáhá u z n á n í čsl. státního občanství a tvrdil, že obec Zl. M. jej uznává za příslušníka již od roku 1896. Kromě toho poukázal na prov. nařízení č. 601 a uvedl v žádosti veškeré okolnosti, na které klade důraz čl. 1 cit. nař., podotknuv, že potřebné doklady opatří. Více z podání zmíněného vyčísti nelze, jmenovitě ne uplatnění práva opce a to ani po stránce skutkové, ani po stránce právní. Neměl tudíž žal. úřad ani příležitosti ani důvodu, aby uvažoval o nároku st-lově po této stránce a domáhá-li se toho st-l teprve ve stížnosti, jde o nepřipustnou novotu, ke které nss dle § 5 zák. o ss nemůže pozírati.

Zbývá tudíž zabývati se výtkami stížnosti opřeny o předpis § 1 č. 1 a § 9 zák. č. 236 z r. 1920.

Pokud stížnost dovozuje uplatňované právo z předpisu cit. § 9, nelze uznati věcnou výtku po této stránce vznesenou za přípustnou se zřetelem na konstantní judikaturu tohoto soudu, zastávající názor, že z ustanovení posléz uvedeného nelze odůvodniti nárok, stihatelný dle § 2 zák. o ss. — — Není tudíž stížnost v tomto směru důvodná.

Jinak jest tomu ovšem, pokud stížnost tvrdí, že st-l opřel uplatňovaný nárok i o předpis č. 1 § 1 zák. č. 236. V tomto směru nelze upříti, že v podání z 21. prosince 1921 st-l skutečně žádal o u z n á n í státního občanství a že uvedl, že jest již od roku 1896 uznáván za příslušníka obce Zl. M. Tím tvrdil st-l, že před 1. lednem 1910 získal domovské právo na území někdejší monarchie rak.-uh., jež náleží nyní čsl. republice, a že od té doby je má nepřetržitě. Uvedl tedy veškeré skutkové okolnosti, které, kdyby pravdou byly, zakládaly by skutečně nárok na uznání státního občanství čsl. Na tomto skutkovém základu nemění ničeho, že st-l se ještě odvolal na nařízení č. 601 z r. 1920 a instruoval své podání, jak toho žádá čl. 1 cit. nař. Z této okolnosti bylo by lze vyvozovati nejvýše tolik, že st-l vznesl oním podáním alternativně iednak nárok na uznání svého domnělého státního občanství dle § 1 č. 1, jednak žádost o propůjčení jeho dle § 9 pro ten případ, že první nárok uznán nebude. I úřad ministra pro Slovensko patrně podání st-lovo v tomto směru chápal, když ie, přes ustanovení čl. 8. nař. č. 601, postoupil ministru vnitra k rozhodnutí. Ovšem, že žal. úřad mohl dojíti k rozhodování o žádosti, opřené o § 9, jedině tehdy, neuznal-li nárok, kotvící v č. 1 § 1, za důvodný, ale pak měl povinnost v nař. rozhodnutí zaujmouti příslušné právní stanovisko. Neučinil-li tak, nevyčerpal žádání strany nař. vznesené, čímž porušil v podstatném směru zásady odvládající řízení správní. Vytýká-li tedy stížnost tuto vadu, jest důvodná.

Bylo proto nař. rozhodnutí zrušiti dle § 6 zák. o ss, a bude na žal. úřadě, aby vydal rozhodnutí nové, v němž by i nárok st-lův, opřený o § 1 č. 1 zák. č. 236, vyřídil.

Č. 3696.

O b e c n í r o z p o e t: I. * Sestaví-li bezprostřední dohlédací úřad (na Moravě zemský výbor) obecní rozpočet místo obec. zastupitelstva,